

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 106/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., Šoltésovej 2, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava IV) v konaní sp. zn. B4-22C/29/2021 (pôvodne sp. zn. 22C/29/2021) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava IV) v konaní sp. zn. B4-22C/29/2021 (pôvodne sp. zn. 22C/29/2021) **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B4-22C/29/2021 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré **je** jej Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. decembra 2024 v časti, ktorá bola uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 106/2025-19 z 13. februára 2025 prijatá na ďalšie konanie, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského (okresného) súdu v označenom konaní. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadosťučinenie 7 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.
2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava IV 4. júna 2021 domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k stavbe (záhradnej chatke), ku ktorej jej prináleží spoluvlastnícky podiel 5/6-in. Stavba je umiestnená na pozemku, ktorej výlučným vlastníkom je sťažovateľka. Tá už k žalobe predložila znalecký posudok (z 28. októbra 2019) s určením hodnoty podielu žalovaného k stavbe (1/6-iny). Prvé a jediné pojednávanie vo veci sa vykonalo 14. februára 2023, keď okresný súd na návrh žalovaného rozhodol o vykonaní znaleckého dokazovania.
3. Okresný súd uznesením z 27. februára 2023 uložil žalovanému zložiť preddavok na trovy dôkazu. Uznesenie bolo žalovanému doručené 25. marca 2023, pričom 11. apríla 2023 mu márne uplynula lehota na uhradenie preddavku. Medzičasom bolo nariadené pojednávanie na 16. máj 2023. Pojednávanie však bolo zrušené z dôvodu nevypracovania znaleckého posudku pre oneskorené zaslanie príkazu na úhradu preddavku na znalecké dokazovanie. Tento postup okresného súdu podľa sťažovateľky spôsobil prietahy v napadnutom konaní.
4. Pojednávanie nariadené na 12. september 2023 bolo tiež zrušené, a to z dôvodu zmeny zákonného sudcu. Sťažovateľka opakovane žiadala o nariadenie termínu pojednávania, k čomu však nedošlo. Mestský súd uznesením zo 7. februára 2024 ustanovil súdneho znalca. Znalecký posudok bol predložený 4. júna 2024. Stranám sporu bol doručovaný 6. novembra 2024 s možnosťou vyjadriť sa k nemu.
5. Podľa sťažovateľky jej vec nie je právne či skutkovo zložitá. Konanie trvá viac ako 3 roky bez meritórneho rozhodnutia. Sťažovateľka namieta nesprávny postup súdu vo veci nariadenia znaleckého dokazovania. Znaleckým posudkom bola stanovaná všeobecná hodnota stavby, ktorá je takmer totožná s hodnotou stanovenou súkromným znaleckým posudkom. Prvoinštančný súd tak mal k dispozícii túto hodnotu už od podania žaloby. Vec tak mohla byť rozhodnutá najneskôr na pojednávaní v máji 2023. Sťažovateľka poukazuje aj na obštrukčné správanie žalovaného.

II. Vyjadrenie mestského súdu

6. V podaní doručenom ústavnému súdu 6. marca 2025 predsedníčka mestského súdu popísala priebeh napadnutého konania. Dňa 28. februára 2025 bol nariadený termín pojednávania na 2. máj 2025. Vec sťažovateľky tvorí bežnú súčasťou rozhodovacej praxe mestského súdu a nie je právne zložitá. Avšak je skutkovo náročnejšia, čo je vyvolané potrebou znaleckého dokazovania všeobecnej hodnoty dotknutej nehnuteľnosti či prejavenu vôľou strán sporu vyriešiť vec mimosúdne. V správaní sťažovateľky mestský súd nevzhladol okolnosť, ktorá by prispela k doterajšej dĺžke konania negatívne. Mestský súd zastáva názor, že jeho postup v napadnutom konaní bol plynulý a v objektívne možných lehotách až na fázu rozhodovania o nariadení znaleckého dokazovania a ustanovenia znalca, čo bolo ovplyvnené objektívnymi príčinami, a to implementáciou novej súdnej mapy, vytváraním funkčných súdnych oddelení a odchodom zákonnej sudkyne na materskú a rodičovskú dovolenku. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky považuje za opodstatnenú, avšak požadované finančné zadost'účinenie vzhľadom na všetky okolnosti posudzovanej veci za neprimerane vysoké.

III. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019).

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

9. Predmetom napadnutého konania je žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti. Ide o vec, ktorá patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke nie je zložitým konaním. Čo sa týka skutkovej stránky, ústavný súd konštatuje, že možno pripustiť istú mieru skutkovej zložitosti veci vyplývajúcu predovšetkým

z nutnosti vykonať znalecké dokazovanie. V napadnutom konaní boli vypracované dva znalecké posudky (jeden súkromný znalecký posudok zo strany sťažovateľky, pozn.).

10. Predmet posudzovaného konania pred mestským (okresným) súdom nie je časovo zvlášť prioritizovaný, aj keď je nepochybné, že význam samotného konania a jeho výsledok je nepochybne pre sťažovateľku markantný a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať.

11. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd neidentifikoval žiadny postup na strane sťažovateľky, ktorý by v napadnutom konaní mohol mať negatívny vplyv na dĺžku konania.

12. Ústavný súd napokon hodnotil aj samotný postup mestského (okresného) súdu. Z prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva, že v počiatočnom štádiu konania konal okresný súd plynulo. Po zmene zákonného sudcu v auguste 2022 bolo nariadené a aj vykonané pojednávanie 14. februára 2023. V ďalšom postupe zaznamenal ústavný súd obdobie nesústredenej činnosti vo fáze rozhodovania o nariadení znaleckého dokazovania (bod 3 tohto nálezu, pozn.), čo priznal aj mestský súd. Následne po zmene súdu na základe novej súdnej mapy zostal mestský súd nečinný po dobu viac ako siedmich mesiacov. Po ustanovení súdneho znalca 7. februára 2024 došlo 7. mája 2024 a následne 1. októbra 2024 opäť k zmene zákonného sudcu. Toto obdobie nečinnosti súdu spôsobené zmenami zákonného sudcu ústavný súd hodnotí ako zbytočné priet'ahy v konaní. Medzičasom predložený znalecký posudok bol doručovaný stranám sporu 6. novembra 2024 a 28. februára 2025 bol nariadený termín pojednávania.

13. Ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, IV. ÚS 182/08, I. ÚS 554/2015).

14. Vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľky o obštrukčnom správaní žalovaného ústavný súd poznamenáva, že zo súdneho spisu takéto správanie nezistil. Je zrejmé, že mestský (okresný) súd v troch prípadoch predĺžil žalovanému na základe jeho žiadosti lehotu na podanie vyjadrenia či predloženie dôkazov. To bolo odôvodnené potrebou získania navrhovaných dôkazov v archíve mesta a z dôvodu rokovaní o mimosúdnom riešení sporu (napr. 12. augusta 2022, pozn.). Využitie procesných prostriedkov je totiž výlučne vecou strany sporu a súd limituje len v tom, že musí vyčkať na uplynutie lehoty na vykonanie úkonu (obdobne III. ÚS 519/2021, I. ÚS 241/2023, III. ÚS 514/2023).

15. Vo vzťahu k obrane mestského súdu, ktorý poukázal na objektívne dôvody – reformu súdnictva, odchod zákonnej sudkyne na materskú dovolenku, ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezavádzajú štát zodpovednosti za zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02, III. ÚS 554/2024).

16. Vychádzajúc z uvedených zistení, dospel ústavný súd k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom ústavnej intenzity, ktoré boli spôsobené nečinnosťou, ako aj nesústredenou

činnosťou mestského (okresného) súdu. Preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a zodpovedajúceho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

17. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Keďže ústavný súd zistil, že postupom súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, prikázal mestskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

18. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia 7 500 eur s poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania, predmet sporu a skutočnosť, že doteraz nie je vo veci právoplatne rozhodnuté.

19. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

20. Ústavný súd zobrať do úvahy dĺžku trvania napadnutého konania pred súdom prvej inštancie, predmet posudzovaného konania, jeho význam pre sťažovateľku a skutkovú zložitost' veci. Vzhľadom na uvedené, ako aj na skutočnosť, že vo veci už bol nariadený ďalší termín pojednávania, ústavný súd považoval priznanie sumy 500 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadost'učinenie (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadost'učinenia ústavný súd návrhu sťažovateľky nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

21. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli právnym zastúpením. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti mestského súdu nahradiť sťažovateľke v určenej lehote trovy konania na účet jej právneho zástupcu (bod 4 výroku tohto nálezu).

22. Trovy konania pozostávajú z odmeny a ďalších náhrad advokáta v celkovej výške 856,75 eur, ktoré boli určené podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (odmena podľa § 11 ods. 3 vyhlášky za dva úkony právnej služby po 343,25 eur/úkon, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti; náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 2

x 13,73 eur). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnemu zástupcovi sťažovateľky vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 použil ústavný súd sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 %.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2025

Robert Šorl
predseda senátu